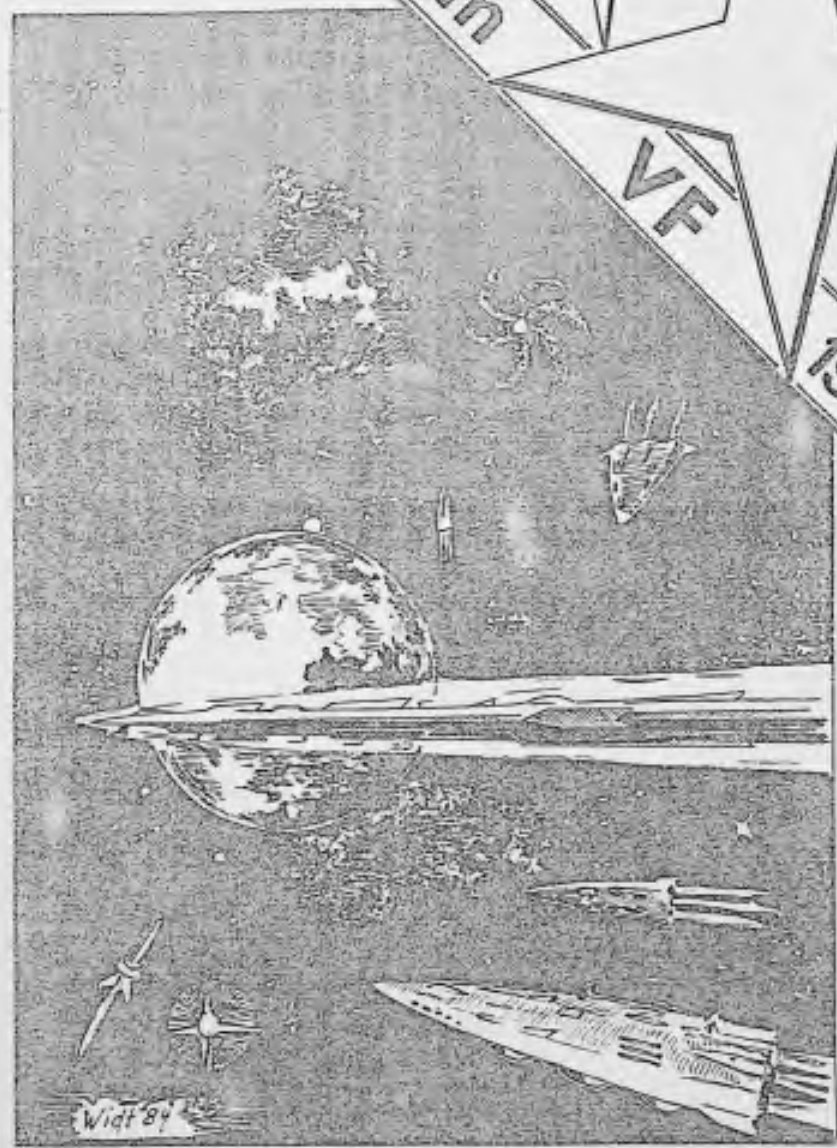

5

Obsah čísla :

Alexandr Petrovič Kazancev	strana 3
Knihy vědeckofantastického žánru v závodní knihovně ROH	6
Kvantita a kvalita	7
Plus pár slov navíc	10
O.Neff: Záhadný Cordvainer Smith	12
C.Smith: Zlatá byla ta loď - baje - zlatá!	13

Vydává Kroužek přátel vědeckofantastického žánru a záhad při CZO SSM.

Vyšlo jako příloha informačního občasníku CZO SSM k.p. TOS Hostivař.

Sestavili M.Nejedlý, M.Martinková. Uzávěrka čísla 3.8.1984.

Neprodejné. Určeno pro vnitřní potřebu.

ALEXANDR P.
KAZANCEV

- Cožpak horliví obhájci vědeckých zájmů potřebují, aby se na Zemi snesl "dššt kosmických korábů", aby se přesvědčili o možnosti existence mimozemského rozumu? -

- Myslím si, že mimozemšťan, který by se na Zemi objevil, by musel vynaložit mnoho úsilí na to, aby dokázal, že není velbloudem, ale rozumným obyvatelem jiné planety. -

Tyto myšlenky z ankety "Světovi spisovatelé sci-fi o budoucnosti člověka" jsou nade všechny charakteristiky neumdlévajícího bojovníka Alexandra Petroviče Kazanceva.

Narodil se roku 1906 v Celinogradě (tehdy Akmolinsk), stal se inženýrem, pracoval v sovětském pavilonu na výstavě "Svět budoucnosti" v New Yorku, na frontách Velké vlastenecké války dosáhl hodnosti plukovníka a po jejím skončení se rozhodl pro dráhu profesionálního spisovatele.

Jeho díla - psát začal už od roku 1941 - se neodehrávají v dalekém vesmíru ani ve vzdálené budoucnosti. Jsou plná víry v člověka, jeho sílu i rozum, naši vesmírní bratři nejsou nepřáteli ani agresory a vše je prochnuto myšlenkou, kterou sám spisovatel vyjádřil takto: - Člověka člověkem dělá člověk. A člověka budoucnosti vytvoří komunistická budoucnost! -

Svoji povídkou "Výbuch" a kampaní populárních přednášek se nesmazatelně zapsal do historie Tunguzského meteoritu. Napsal množství sci-fi knih a románů, některé starší dokonce i několikrát přepracovával. Naši čtenáři ho mimo několika povídek znají ze slovenského překladu Zánik planéty Faena /Faety (1972)/ a "pamětníci" si vzpomenou na film Planeta bouří natočený podle jeho scénáře.

Možná, že se dočkáme i českého překladu některých prací autora, který dostal od celoevropského kongresu sci-fi spisovatelů roku 1976 mezinárodní cenu.

Naše ukázka je z druhého doplněného vydání knihy Dar Kaiasy (1983). Jde o zajímavý pokus spisovatele, mezinárodního šachového mistra, o spojení této královské hry se sci-fi.

... "Ale proč jste to chtěl dokázat pomocí šachů?" pokrčil rameny plukovník.

"Připadalo mi to přirozené," odpověděl velmistr. "Samozřejmě, že jsem nevěřil, že je to marten, považoval jsem ho za podivína, možná, že i ne mocného ... Proč šachy, ptáte se? Proto, že koncepce šachů dovoluje, jak je známo, matematikům efektivně provádět srovnatelné programování elektronických systémů. V šachové hře se, i když zvláštním způsobem, napodobují veškeré analogy života a boje. Chtěl jsem zajímavě prověřit toho, kdo si říkal marten a neskrývám, že jsem ho chtěl stejnou měrou ochalit i ... utvrdit se, že je to skutečný marten."

"Sehráli jste spolu jedinou partii," obrátil jsem se k velmistrovi. "Předvztejte ji. Možná, že přítomní na ní uvidí, že proti vám hrála bytost s nepozemskými vlastnostmi."

"Ukažte nám tu partii," prosili všichni ostatní.

Velmistr mlčky postavil na šachovnici figurky (viz obr.1).

"Nebudu povídat, jak jsme se sem dostali.

Chtěl jsem 'ukázat' opovážlivci, který na mě vstáhl ruku. Směřoval jsem do neobvyklé pozice. Podarilo se mi dostat dízu na d1 a získat materiální převahu. V každém případě jsem předpokládal, že remízu mám už v kapse. Marten hrál bílými a udělal výpad pěšcem 1. e7. Odpověděl jsem jezdcem 1. ... Jc3+ 2. Kb6. Velice jemný tah. Jak ukazuje analýza, všechny ostatní ústupy krále jsou horší. Nezbyvalo mi proto než šachovat koněm 2. ... Jc4+. Ale nebylo by lepší 2. ... Da4? 3. Jd5! Jc4+ 4. Kc7 a hrozí 5. Vxd4. 3. Kc5 Da4. V této situaci se k mému překvapení rozhodl marten uvolnit pěšce, svoji jedinou šanci! 4. Vxb4! (Viz obr.2.) Věž se dostala do hlubokého krytu proti mému králi, které-

- 1 -

- 2 -

ho oddělovaly tři figury. Současně jakoby se dostala do pohybu pružina vymyšleného marťanova mechanismu. Nezůstávalo mi nic jiného, než vzít nebezpečného pěšce. 4. ... Dd7+ 5. Kxc4 Dxe7 (viz 3). A právě tady marťan spustil spoušť, zaplavujíc mně ohňostrojem obětí. 6. Jg5+ fxg5 7. Sf6+ Dxf6. Marťan svérázně demonstroval triumf myšlení. Na mé straně byla síla, ale, běda, vidíte jak se obrátila proti mě! 8. Kd5+ (viz 4). Mohl bych zkusit 8. ... Sf4?, odhazujíc přitom dámu i střelce přes palubu, ale získal bych beznadějnou pěšcovou koncovku. To by byla „nevýrazná prohra“, nešťastná mého protivníka. Když jsem si to uvědomil, necítil jsem se oprávněn překazit mu, aby dovedl úmysl do konce.“

„Vždy jsme vás, velmistře, považovali za šachového umelce,“ poznamenal starší šachista.

„Lichotíte mi,“ řekl velmistr a pokračoval ve vyprávění: „8. ... Kg5 9. h4+ Kf5. A nyní následovaly už nevyhnutelné údery, potvrzující triumf dokonalé úvahy: 10. g4+ hxc4 11. Vxf4 - ovšem, ne 11. e4+? se získem dámy, ale ne celé partie. Marťan zahrál přesně to co chtel! 11. ... Sxf4 12. e4 mat (viz 5)!“

„To je něco! Dva pěšáci proti celé armádě vedené černou dámou!“ byl unesen starší šachista. ...

- 3 -

- 4 -

- 5 -

KNIHY VĚDECKOFANTASTICKÉHO ŽÁNRU

V ZÁVODNÍ KNIHOVNĚ ROH

Dodatek - 4.část /V, W/

- 2838 Verne: Honba za meteorem, Doktor Ox
4859 Na kometě
3043 Podivuhodná dobrodružství výpravy Barsacovy
2154 Robur dobyvatel, Pán světa
3611 Tajemství Viléma Storitze
6010 Ze Země na Měsíc
3991 Zemí šelem
Dobrodružné knihy slavného spisovatele z Amiens.
- 5218 Vonnegut: Kolíbka
Satirická sci-fi o nebezpečném dědictví, bokomonistech a zániku civilizace.
- 6034 Vonnegut: Mechanické piano
Příběh odehrávající se ve vysokých průmyslových kruzích americké budoucnosti.
- 3748 Weiss: Spáč ve zvěrokruhu
Hrdinou knihy je člověk-rostlina, jehož životní pochody řídí střídání ročních období.
- 2138 Wells: Lidé jako bozi
Skupina obyvatel začátku našeho století se dostává do vzdálené budoucnosti lidstva.

KVANTITA A KVALITA

Jste-li nefalšovaní scifisté, zajisté pochopíte ten zvláštní, čarovný pocit, který se vás zmocní v okamžiku, kdy třímáte v rukou vám dosud neznámou sbírku vědeckofantastických povídek. Najednou jste plni touhy a nedočkavosti a honem si hledáte vhodné místočko, kde byste nerušeně vtrhli na první stránky knihy a četli a četli. A pojednou jste na konci. Vstřebáváte poslední dojmy a zážitky, vytváříte si pozvolna ucelený názor a ... máte nesmírnou chuť se o to všechno podělit s někým, kdo je schopen porozumět. Inu proč ne?!

Sbírka, o níž tu jde řeč, nese název "Cesta do bláznovy zahrady", vyšla v MF v edici Omega a napsal ji Ladislav Szalai - jeden z dvojice autorů pozoruhodného experimentu "Dvojnásobný dvojník". Krátce poté, co knihu otevřete a zalistujete v ní, žasnute nad záplavou třiceti povídek, rozdělených po deseti do třech blíže neurčených oddílů, a nutně si kladete otázku, v jakém vztahu je tato kvantita s kvalitou, čili zda by méně vlastně neznamenal více. Po přečtení několika povídek (postupujeme popořadě od začátku ke konci sbírky) se v tomto dojevu utvrdíte a již vás neopustí. Přistupme však k bližšímu ohledání obsahu knihy a pojme nejprve hodnotit jednotlivé oddíly a pak provedme konečnou syntézu.

První oddíl vytvářejí povídky: "Písnička", "Bobbyho žert", "Vzpouza v pantofočkách", "Stávka", "Jezdec z neznáma", "Skřípot gramofonové jehly", "Člověk je nemocný tvor", "Jak to bylo s mamuty", "Káikaré" a "Hra". První čtyři se zabývají rozporem mezi člověkem a vývojově vyššími formami inteligence, ať již biologickými či umělými, a jsou napsány v duchu typicky naivního pseudohumanismu, který svou rezonující hluchotou vyvolává snad jen jízlivý úsměv; "Jezdec z neznáma" představuje dokonale propracovanou hříčku a la příběhy z Divokého západu, která však nic neřeší, a výtvar "Jak to bylo s mamuty" lze klidně považovat za nedopatření, což je samozřejmě nejzdvůřilejší možné označení. Zbývající povídky prvního oddílu si však svou kvalitou zaslouhují, aby jim bylo věnováno více slov.

"Skřípot gramofonové jehly" je jen zdánlivě jednou z forem řešení klasické časové smyčky, ale ve skutečnosti skrývá poněkud hlubší obsah, v jemných konturách prosvítající v podobě otázky, jak je tomu doopravdy se standardností tzv. standardních situací v našem životě. K dílku "Člověk je nemocný tvor" je nutno

přistupovat s dostatečnou zásobou smyslu pro alegorii, jinak zůstanete u pocitu dobře vykonstruované historky, jejíž nosnou osou je psychotronika v rukou hlavního aktéra - malého chlapce, a unikne vám stěžejní nadstavbová hloubka zrcadla nastaveného konvenčnímu a zkorumpovanému vidění světa. Povídka "Káikaré" představuje inteligentně a silně humanisticky zadáný problém kontaktu s mimozemšťany. V svébytné hraniční situaci modeluje a řeší reakce člověka "Hra". Nebyt zbytečných rekvizit a postav, byla by pravděpodobně nejpůsobivější z prvního oddílu.

V druhém oddílu jsou soustředěny povídky: "Zákeřná planeta", "Návštěva", "Létající vlak", "Chameleon", "Deník Mudrogara Jappeho", "Velký skok", "Růžové brýle", "Strach", "Ještě jedna cesta" a "Orgonova hvězda". Hned nad první musíte nevěřičně kroutit hlavou, poněvadž až do této chvíle jste žili v downění, že podobně kmensticky inovované plagiaty o mimozemšťanech v podobě hmyzu, což jim po přistání na Zemi přináší odpovídající svízele, do seriózní sbírky vůbec nepatří. Pravda, sci-fi má hodně široké hranice. Následující dvě povídky vám bezpochyby připomenou autorovy výtvary ze sbírky "Dvojnásobný dvojník", a proto nemá smysl se o nich šířit podrobněji. Nutné se však naskytá otázka, proč psát jednoduše, elegantně a chytře, když lze psát právě takto a máte úspěch. Co je to však ve srovnání s povídkou desetou. Leč i v tomto oddíle jsou naštěstí také dílka ležící na opačném pólu kvality.

Mezi ně náleží "Chameleon", vtipně pohližející na určitý druh vztahů mezi lidmi, "Deník Mudrogara Jappeho", samorostle experimentující s různými atributy a formami hmoty, a konečně "Růžové brýle", představující pozorohodnou odpověď na filozofické otázky, kdo jsme a odkud přicházíme. Zbývající tři povídky tvoří přibližně střed kvalitativní stupnice. Obsahují sice zajímavé výsledky, např. o možném způsobu kontaktu mezi lidmi a delfíny, ale tu a tam lehce koketují s dříve uvedeným naivním pseudohumanismem, obzvláště "Strach" a "Ještě jedna cesta".

Třetí oddíl je uspořádán z povídek: "Poslední záběry", "Siena má strach", "Psychologický test", "Muž v krychli", "Zpívající prach", "Volání o pomoc", "Cesta do bláznovy zahrady", "Planeta děsu", "Kosti země" a "Zelené stíny". "Poslední záběry" jsou značně nevydařeným pokusem ukrýt smysl a význam dílka do poslední věty, do posledního slova. Jako čtenáři to ovšem nesmíte vypátrat tak snadno, jako v tomto případě, už po několika úvodních odstavcích. Z povídek "Siena má strach" a "Psychologický test", které pojednávají o kontaktu mimozemšťanů s ne právě typickými zástupci naší civilizace, získáte dojem, že něco

velmi velmi podobného tu už přece kdysi bylo, tak proč se k tomu vracet. "Cesta do bláznovy zahrady" vám připomene opět sbírku "Dvojnásobný dvojník" figurkou psychonauta, poněvadž i zde se jedná o značně divoké cestování do lidského vědomí. O "Planetě děsu" lze konstatovat jediné - je to rozpitvané dvojče "Zákeřné planety". "Kosti země" představují jednu z dalších variant vědeckofantastické povídky čerpající inspiraci z antické mytologie a nepůsobí příliš přesvědčivě. Vystupme však po stupíncích hodnocení výše.

Průměrností se vyznačuje dílko "Muž v krychli", nahližející nebyvalým způsobem do života konzumní společnosti, a "Zelené stíny", uvažující o možné verzi zániku naší civilizace po kontaktu se svéráznou formou mimozemského života. Povídka "Zpívající prach", pozoruhodně řešící transformaci živých forem hmoty, a "Volání o pomoc", alegoricky rozebírající, jak může dopadnout setkání zástupců dvou civilizací, kteří mají původně ty nejlepší úmysly, tvoří špičku třetího oddílu, ne-li celé sbírky.

A konečná syntéza?! Diskutovaná sbírka vědeckofantastických povídek "Cesta do bláznovy zahrady" se vám bude jevit jako nepříliš zdařilý a nadmíru rozsahlý konglomerát. I přes širokou rozmanitost námětů a způsobů jejich zpracování na vás bude působit svou obłudností, těžkopádností a místy dokonce směšností. Můžete však být trpěliví a schopní posuzovat objektivně, poněvadž budete-li se prokousávat tímto nescourodým slepencem, narazíte i na zrnka zlata, o nichž tu byla řeč, a nesmíte se nechat odradit jejich pracovním rýčováním.

Právě Praha

5. července 1984

prereti jsme

Cesta do bláznovy zahrady

Nad knihou Cesta do bláznovy zahrady, kterou v edici Omega vydalo nakladatelství Mladá fronta, máme možnost se podívat v krátké době soukromí a minulým světem sci-fi povídek - Ledníkem Světlem.

Připomínáme si nadávno vydanou knihu dvojice autorů Sassi-Rosenbaum - Dvojnásobný dvojník.

Ve třech povídkách nám autor nabízí pohledy, které se vyznačují rychlým dějovým spádem, schopností navodit se několika řádků pouhou atmosférou prostředí, v němž se děj odehrává. Přes záporný obraz - černý, šedý či dokonce nadsadově povídky - nás autor fascinuje nápadem, rozpracováním dobrým vyprávěčským talentem, vada k zamyšlení nad sebou samým, nad mezilidskými vztahy a životem vůbec. Dokáže dovést čtenáře k poctivému výrazu všech lidských hodnot a esencí všech jejich přírodních zdrojů. V tomto ohledu je kniha i. Smele obcházela našim sci-fi literárními jako taková, ale i přitom se k dohlédnutí vytváření dobrých mezilidských vztahů. dnp

PLUS PÁR SLOV NAVÍC

V třetím čísle letošního ročníku tohoto fanzinu jsme měli možnost si přečíst článek "Neraдостná budoucnost + pár slov navíc", podepsaný šifrou G.C., který se na poměrně nevelké ploše pokusil ve spojení s prognostikou či chcete-li futurologií vymezit určitý náhled na chápání některých aspektů vědecké fantastiky. Nápad sám o sobě přinejmenším velice zajímavý, ne-li přímo záslužný. Vždyť víc než sympaticky musí působit ty pasáže článku, kde se jeho autor staví proti naprosto zbytečnému plundrování přírody, poněvadž jsou varováním pro lidstvo jako živočišný druh. Je však otázkou, zda se kompozice diskutovaného článku vydařila tak, jak byla s těmi bezpochyby nejlepšími úmysly naplánována. Pisatel této stati se domnívá, že nikoliv, a proto by rád připojil několik slov.

Z článku je totiž po jeho přečtení očiividně patrna neucelenost a místy i mlhavost, což nutně přináší řadu nejasností v interpretaci některých závěrů a ústí v mnoha případech v myslí čtenáře v pořádný zmatek. Forma, jakou je orientálně představen složitý komplex problémů, rozvalující se před naší technickou civilizací jako obří Goráický uzel, je statická a jednorozměrná, nepřihlízející k jiným možným hlediskům stávajících potíží. Nelze totiž souhlasit s tezí, že budoucnost přinese pouze neřešitelnost mnohých projektů z důvodů nemožnosti získat a soustředit potřebné prostředky a že samotný pokrok se sice nezastaví, ale dosáhne svého vrcholu, na němž lidstvo už nic převratného nepřekvapí, neboť příroda ze sebe nevydává víc ani při sebevětší společenské poptávce.

Právě toto je úhelny kámen pro stanoviska zaujatá k posuzování některých aspektů vědecké fantastiky, které je doporučeno, aby sice měla hlavu v oblacích, ale nohy na dosud pevné zemi, neboť nelze spoléhat, že tužby lidstva vyřeší pouze čas, poněvadž toto platí jen v okrajových podmínkách - v počátku technického rozvoje. Postavme si však otázku. Není to snad právě vědecká fantastika, která může přispět při řešení rozsáhlého komplexu problémů především proto, že je schopna je pojmut a rozbrat netradičně, originálně?

Spleteneč problémů vyzývavě stojící před naší technickou civilizací nevystal jen tak z čista jasna, ale je projevem působení celé řady zákonitostí. Veškeré problémy mají totiž kromě jiného svou historii a podléhají určitému vývoji. Jako takové jsou v podstatě v stávající fázi hnací silou, což ve skutečnosti znamená, že na určité úrovni je a jejich důsledky nelze řešit obvyklými,

byť dlouholetou zkušeností osvědčenými, metodami a je nutno použít přístupů nových, kvalitativně odlišných. A především tím, jak se alespoň domnívá pisatel této stati, se otevírá neohraničený prostor neznámých dimenzí pro vědeckou fantastiku. Vždyť nelze být pouze připraven na významné objevy budoucnosti, poněvadž je nejprve nezbytně nutno prošlapat k nim cesty, a to jakýmkoliv způsobem.

Ne nadarmo evoluce obdařila lidský mozek rozumem, neboť to je nesmírně účinný prostředek, jak se znovu a znovu operativně přizpůsobovat neustále se měnícím podmínkám. S tím je však spojena jistá technická svízeľ - není tak snadné tento prostředek vhodně a efektivně používat. Každý jev, každá skutečnost je totiž výslednicí vlivu nespočetného množství nejrozličnějších činitelů působících s rozdílnou intenzitou, což zákonitě vede k nespočetnému množství možných hledisek posuzování a tím tedy i řešení vyskytnuvších se problémů. Na existenci tohoto faktu lidský mozek dosud patřičně nereagoval. A proč by toto neměla - v náležité formě - změnit právě vědecká fantastika?!

ZÁHADNÝ CORDWAINER SMITH

Záhadné je na Cordwainerovi Smithovi téměř všechno: to, co napsal, i to, proč to napsal a nakonec i to, kdo to vlastně napsal. Vždyť je jisté, že žádný spisovatel sci-fi povídek jménem Cordwainer Smith se v matrikách nevyskytuje!

Najdeme tam ovšem Paula Myrona Anthonyho Linebargera, orámovaného daty zrození a úmrtí 1913 - 1966. Narodil se ve Spojených státech, ale jenom proto, že jeho tatínek trval na tom, že potomek musí být zrozen nepopíratelně na půdě USA - to proto, aby byl volitelný jako prezident Unie. Dětství a mládí Linebarger strávil v Japonsku, Číně, Francii a Německu. Dokonale ovládl šest jazyků a kultura východu i západu do něho prosákla, sloučila se v něm, zanechala trvalé stopy na jeho imaginaci i stylu. Doktorát politických věd získal ve třidvaceti letech na Hopkinsově univerzitě, kde se stal na dlouhá léta profesorem na katedře asijské politiky. Jako odborník působil v Číně v boji proti japonským fašistům. Na základě válečných zkušeností napsal knihu Psychologická válka. V kontaktu s armádou zůstal i v poválečných letech, avšak vzdal se jich v době, kdy vypukla válka ve Vietnamu, kterou považoval za chybnou.

Svou první SF povídku Válka č.81-Q napsal v patnácti a dokonce ji publikoval - nedokázal si však později vzpomenout, kde vlastně vyšla. Pozornost na sebe upoutal teprve povídkou Nadarmo žijí skaneři, kterou vydal pod jménem Cordwainer Smith v roce 1950 v obskurní publikaci Fantasy Book, která vycházela periodicky a proslula tím, že v ní nikdy nevyšlo nic, co by stálo za fajfku tabáku.

Tento muž, který žil v průsečíku kultur i dějinných epoch, nemohl zřejmě myslet v jiných dimenzích, než jaké jsou vymezeny SF. Změnu chápal jako stálější faktor, než stálost samu: vždyť co jiného je stálost než překážka, na níž změna útočí a již dozařista změni? Pokud něco považoval za trvalé, pak je to zřejmě moment ohrožení. Podobně jako Asimov nebo Heinlein i on psal jakousi "historii budoucnosti". Klíčové etapy v ní nejsou zachyceny - spisovatel Smith přichází staletí, ba tisíciletí poté, kdy změna nastala - anebo těsně před tím. Povíčka Zlatá byla ta loď - bajo - zlatá! je v tomto ohledu výjimečná, protože zachycuje kruciólní moment, kdy osud lidstva je na váškách. Ale i zde přichází ke slovu Linebarger - Smith mystifikátor: blekotající válečník Raumaogu sice zpomíná na zlatou loď, která byla ... no, zlatá - bajo - zlatá, ale my víme,

jak to vlastně bylo a koho Instrumentalita pověřila zničením nepřátelské planety.

Linebarger nebyl a ani nemohl být šovinista, natož pak člověk posedlý xenofobií. Jeho "historií budoucnosti" se táhne červená nit konvergence životních koncepcí: v několika povídkách zásadního významu narazíme na problém integrace kočičích či psích lidí do skutečně lidského společenství, na ustavení rovnosti jiné úrovně, než na jakou byla posavadní společnost zvyklá. Orientální kulturu miloval a obdivoval. Projevoval to svou (velmi řídkou) literární tvorbou i životním stylem. Odmítal však orientální fanatismus a pohrdání hodnotou individuálního života. Byl humanista oproštěný od naivity - zřídčavý to jev, a nadaný humorem, byť poněkud hořkým ... což je paradoxní už proto, že své žaludeční potíže hojil stopovým roztokem kyseliny chlorovodíkové!

Ondřej Neff

ZLATÁ BYLA TA LOŤ - BAJO - ZLATÁ!

Cordwainer Smith

Agrese začala velice zpovzdálí.

K válce s Raumsogem došlo asi dvacet let po velkém kočičím skandálu, který na čas hrozil celou planetu Zemi odříznout od zoufale nezbytného léku santalara.

Byla to krátká válka, a krutá.

Zkorumpovaná, moudrá, znavená Země bojovala zastřenými zbraněmi, neboť jen skryté zbraně dokáží udržet panování tak prastaré - panování, jež během času dávno upadlo v titulární svrchovanost nad společenstvími lidstva. Země zvítězila a ti druzí prohráli, protože vůdcové Země nedali nikdy přednost žádným důvodům mimo nutnost přežít. A tentokrát se cítili definitivně a skutečně ohroženi.

Veřejnost se o válce s Raumsogem nikdy nedověděla, až snad na oživení di-

vokých starých legend o zlatých křížnicích.

Na Zemi se sešli lordové Instrumentality. Úřadující předseda se rozhlédl po ostatních a řekl: "Pánové, každý z nás dostal od Raumsoga úplatek. Zaplatili nám každému jednotlivě. Sám jsem dostal šest uncí čistého stroonu. Udělali jste lepší obchod?"

Členové rady kolem dokola stolu oznámili výši svých úplateků.

Předseda se obrátil k tajemníkovi. "Zaneste úplatky do záznamu a označte je „Škrtnout ze záznamu“."

Ti druzí vážně přikýkli.

"Nyní musíme bojovat. Úplatky nejsou dost vysoké. Raumsog pohrozil, že napadne Zemi. Nechat ho jen vyhrožovat by stálo za ty peníze, ale jistě ho nenecháme to doopravdy provést."

"Jak ho chcete zastavit, Lorde kancléři?" protáhl chmurný starý rádce. "Povoláte zlaté rakety?"

"Přesně tak." Předseda se díval smrtelně vážně.

Místností proběhl šeplavý vzdech. Před staletími bylo zlatých křížníků použito proti mimolidské formě života. Byly ukryty někde v mimoprostoru a jen několik představitelů Zeme vědělo, jak velice jsou skutečné. Dokonce na úrovni lordů Instrumentality rada nevěděla přesně, kde jsou.

"Jeden křížník bude až dost," řekl předseda rady lordů Instrumentality.

A byl.

Diktátor lord Raumsog se o několik týdnů později dověděl na své planetě zač je toho loket.

"To nemůžete myslet vážně," řekl. "To nemůžete myslet vážně. Tak velická raketa neexistuje. Ty zlaté rakety jsou jenom povídky. Nikdo nikdy žádnou neviděl vyfotografovanou."

"Zde je fotografie, mylordé," řekl pobočník.

Raumsog se na ni podíval. "To je trik. Nějaký trikový snímek. Zkreslili velikost. Ty dimenze jsou špatné. Tak velkou loď nemá nikdo. Nedokázali byste ji postavit, nebo kdybyste ji postavit uměli, nedovedli byste ji ovládat. Žádná taková věc neexistuje ~" Vykoktal ještě několik dalších vět, než si uvědomil, že jeho lidé hledí na snímek a ne na něj.

Uklidnil se.

Nejodvážnější z důstojníků se ujal slova. "Ta jediná raketa je devadesát

milionů mil dlouhá, Vaše Výsosti. Září jako oheň, ale pohybuje se tak rychle, že se k ní nemůžeme přiblížit. Ale vletěla doprostřed naší flotily a málem se dotkla našich lodí, a tak zůstala dvacet nebo třicet tisícín vteřiny. Jsou tu, mysleli jsme si. Viděli jsme projevy života na palubě: paprsky světla jak mění směr, prohlédli si nas, a pak se ovšem vrátili zas do mimoprostoru. Devadesát milionů mil, Vaše Výsosti. Stará Země má ještě některá žihadla a my nevíme co ta raketa dokáže."

Důstojníci zírali s úzkostnou důvěrou na svého nejvyššího velitele.

Raumsog povzdychl. "Když musíme bojovat, budeme bojovat. I tohle dokážeme zničit. Konečně co záleží v mezihvězdných prostorách na velikosti? Jaký je v tom rozdíl, jestli měří devět mil nebo devět milionů nebo devadesát milionů?" Znovu povzdychl. "Ale musím říci, že devadesát milionů je nepěkně moc na jednu raketu. Nevím, co s tím chtějí dělat."

To nevěděl.

Je zvláštní - zvláštní, a skoro děsivé - co dokáže s lidmi provést láska k Zemi. Například Tedesco. Tedescova proslulost sahala široko daleko. Dokonce i mezi hvězdnými kapitány, kteří zřídka uvažují o takových věcech, Tedesco byl pověstný svými uniformami, fintivým stříhem svého služebního pláště a vyšperkovanými velitelskými insigniemi. Také byl známý hyřivým, přepychovým životem a zjemněnými způsoby.

Když došla výzva, zastihla Tedesca v jeho normálním stavu. Ležel na vzduchovém polštáři, mozkova centra rozkoše měl připojena k elektrodám. Tak hluboce byl ponořen v rozkoši, že jídlo, ženy, oděvy, knihy v jeho apartmá byly úplně zanebány a zapomenuty. Slast to byla taková, že už Tedesco zůstával zapojen na proud přes dvacet hodin bez přestávky - přímé překročení pravidla, které stanovovalo šest hodin jako nejvyšší hranici. A přesto došla výzva - Tedescovu mozku ji předal nekonečně malý krystal vložený tam k přenosu zpráv tak tajných, že dokonce i myšlenka by byla příliš vystavena odposlechu - když došla výzva, Tedesco přemáhal vrstvu za vrstvou blaženosti a bezvědomí.

"Křižníky zlata - zlaté křižníky - neboť Země je ohrožena."

Tedesco bojoval. Země je ohrožena. S blaženým vydechnutím vyvinul úsilí, aby stisknul vypínač. A se vzdechem chladné skutečnosti se rozhlédl po světě kolem sebe a dal se do díla. Rychle se připravil k přijetí loraů Instrumentality.

Předseda rady lordů Instrumentality jmenoval lorda Kontradmirála Tedesco

velitelem zlatého křižníku. Sám křižník, větší než většina hvězd, byl neuvěřitelně obluďný. Před staletími odstrašil nečlověčí útočníky ze zapomenutého kouta galaxie. Lord admirál přecházel sem a tam po své velitelské místnosti. Byla to malá kabina, šest krát devět metrů. Prostor pro řízení lodi nezabral víc než třicet metrů. Všechno ostatní byla zlatá bublina kaširované rakety, nic víc než tenká a neuvěřitelně pevná pěna protažená tenkými drátky, aby vytvářela iluzi tvrdého kovu a pevného pancéřování. Devadesát milionů mil délky souhlasilo. Jinak nic.

Celá loď byla jedna gigantická atrapa, ten největší strašák, jakého si kdy lidský mozek mohl představit.

Století za stoletím odpočíval v mimoprostoru mezi hvězdami a čekal, až ho použijí. Teď se řítíl bezmocný a bezbranný proti válkychtivému a šílenému dik-tátoru Raumsogovi a jeho hordě ostřílených a velice skutečných křižníků.

Raumsog porušil mezihvězdné řády. Dal zabít muže posádek. Dal uvěznit hvězdné kapitány. Díky zrácům a agentům se zmocnil nesmírných mezihvězdných raket a zajaté lodí vyzbrojil. Plánoval skvěle uprostřed systému, který nepamatoval válku, a nejméne ze všeho válku proti Zemi. Pooplácel, podváděl, šířil propagandu. Očekával, že už jen hrozba srazí Zemi na kolena. Potom zaútočil.

Jeho útokem se sama Zeme změnila. Zkažení rošťáci se stali tím, co říkaly jejich tituly: vůdci a obránci lidstva.

Sám Tedesco býval dandyovsky elegant. Válka ho proměnila v agresivního kapitána, který si mává největší raketou všech dob, jako by to byla raketa na tenis.

Udeřil na Raumsogovu flotilu nemilosrdně a bleskurychle.

Tedesco manévroval svou lodí doprava, na sever, nahoru, dolů.

Objevil se před nepřítelem a lákal ho - dolů, vpřed, doprava, vzhůru.

Zas se objevil před nepřeteli. Jediný jejich úspěšný výstřel by dokázal ztroskotat iluzi, na níž záviselo bezpečí samého lidstva. Bylo jeho řemeslem ne-nechat jim příležitost k tomu výstřelu.

Tedesco nebyl šílenec. Bojoval svou vlastní prapodivnou válku, ale nemohl se ubránit zvědavosti, kde asi se vede skutečný boj.

Princ Kačkymil si své zvláštní jméno vysloužil díky čínskému předkovi, který měl rád kachny - kachny po pekingsku - opulentní nadívané kachny v něm vyvolávaly snění o kulinářských extázích jeho předků. Jeho prabába, anglická lady, řekla tenkrát: "Lord Kačkymil, to ti bude sedět!", a ta přezdívka byla

pyšně akceptována jako rodinné jméno. Lord Kačkymil měl malou raketu. Raketa byla útlá a měla velice prosté a hrozivé jméno: KDOKOLI.

Raketka nebyla zapsána ve vesmírném registru a on sám nepatřil k Ministerstvu vesmírné obrany. K lodi se hlásil jen Úřad pro statistiku a výzkum - pod označením 'dopravní prostředek' pro pozemskou pokladnu. Výzbroj měla velice chatrnou. V raketě s ním letěl jeden chronopatický idiota nezbytať pro závěrečné a konečné manévry. Letěl s ním také monitor. Monitor seděl, jako vždy, ztuhlý, kataleptický, nemyslicí - až na magnetofon jeho živé mysli, která podvědomě zaznamenávala každý mechanický pohyb uvnitř lodi a byla připravena zničit Kačkymila, chronopatického idiota i raketu samu, kdyby se pokusili vymknout se pozemské autoritě nebo kdyby se obrátili proti Zemi. Monitor neměl lehký život, ale lepší než je poprava pro zločin, což mívával obvykle jako druhou volbu. S monitorem nebyly žádné potíže. Kačkymil vezl také velmi malý soubor zbraní, zbraní zvolených s nejvyšší znalostí atmosféry, podnebí a podmínek Raumsogovy planety.

Vezi také jeden telepatický talent, ubohou bláznivcu uplakanou holčičku, kterou lordove Instrumentality krute odmítli léčit, protože její nadání se mnohem lépe projevilo v nevytroušené podobe, než kdyby se byla plně zapojila do lidského společenství. Měla nadání třetí třídy pro etiologické rušení.

Kačkymil navedl svou útlou raketu do blízkosti atmosféry Raumsogovy planety. Zaplatil velké peníze, aby mohl této raketě dělat kapitána, a stal o to, aby se mu ta investice vyplatila. Taký se mu vyplatí, a pékne, pokud bude mít ve svém dobrodružství úspěch.

Lordove Instrumentality byli zkorumpovaní vládci zkorumpovaného světa, ale naučili se, jak korupce využívat pro své civilní a vojenské zámy, a neměli chuť smířovat se s neúspěchy. Jestliže Kačkymil selže, zrovna tak dobře se nemusí vůbec vracet. A žádný úplatek mu nepomůže z takové situace. Žádný monitor mu nedá uprchnout. Jestliže uspěje, mohl by být skoro tak bohatý, jako obyvatelé Staré Severní Austrálie, nebo obchodník stroonem.

Kačkymil nechal svou loď vynořit se právě na dost dluho, aby svým vysíláním zasáhl planetu. Kvapně přešel kabinu a plácl dívku. Dívka upadla do zoufalého rozrušení. Když byla nejvyplašenější, uhořel do přilby na její hlavě, zapojil vysílač rakety a vyslal její zvláštní rozcitlivelou telepatickou radiaci přes celou planetu. Měnila štěstí na smůlu. A měla úspěch: na několik vteřin se na všech místech planety, pod vodou a na ní, v nebi a ve vzduchu, štěstí jen tak trochu pochroumalo. Vyskytly se hádky, nepříjemné shody okolností jen tro-

Flotila se pohnula, vyměnila si mezi sebou zprávy a začala ustupovat. Zlatý křižník se ještě jedinkrát objevil, a pak byl pryč, zřejmě na věky.

Lord Tedesco se vrátil do svého apartmá, k elektrodám, na které by zapojil svá centra rozkoše. Ale jak se ukládal na vzdušný polštář, ruka se mu zastavila na své cestě k vypínači. Uvědomil si náhle, že už cítí rozkoš. Pomyslení na zlatý křižník a na to, co dokázal - opuštěný, jako bludička, bez vyhlídky, že ho na všech planetách za jeho osamělou smělost někdo bude chválit - mu působilo dokonce větší potěšení než to, jež přináší elektrický proud. A on sklesl zpět na vzdušný polštář a myslel na zlatou loď a jeho rozkoš byla větší, než zakusil kdy předtím.

Na Zemi ohlásili lordové Instrumentality s povděkem, že zlatá raketa zničila všechno živé na Raumsogově planetě. Mnoho planet lidstva jim za to vyjádřilo vděčnost. Kačkymil, jeho idiot, jeho děvčátko a monitor byli rozmistěni do nezocnic. Z jejich mysli byly vymazány všechny vzpomínky na to, co udělali.

Kačkymil sám předstoupil před lordy Instrumentality. Cítil, že sloužil na zlatém křižníku, ale nevzpomíná si, co tam dělal. Neveděl nic o chronopatickém idiotovi. A nepamatoval se vůbec na svůj malý 'dopravní prostředek'. Slzy mu proudily po tváři, když mu lordové Instrumentality předávali své nejvyšší významění a vypláceli mu nesmírnou částku peněz. Řekli: "Sloužil jste skvěle a nyní jste propuštěn. Navždy vám náleží pozhřebání a vděčnost všeho lidstva ..."

Kačkymil se vrátil na své sídlo a sám se divil, jak jeho zásluhy mohou být tak veliké. A také se po všechna zbývající staletí svého života ptal sám sebe, jak kdokoliv - třeba on sám - se může stát hrdinou tak velikým a nikdy si přesně nevzpomenout, jak to dokázal.

Ti, kdo z Raumsogovy planety přežili, byli ze zajetí propuštěni na velice vzdálenou planetu. Na zvláštní rozkaz přino ze Země byly jejich vzpomínky rozkoordinovány tak, aby neodhalily průběh porážky. Tvrdohlavý reportér se stále držel jednoho kosmonauta. Po mnoha hodinách tvrdých drinků odpověď člověka, který přežil, zněla pořád stejně:

"Zlatá byla ta loď - bajo - zlatá! Zlatá byla ta loď - bajo - zlatá!"